

בְּתִשְׁעָה בָּאָב נִלְדָּה הַמָּשִׁיחַ

ט' באב תשפ"ו – 22.7.26

מעשה באדם

אחד שהיה עומד וחורש בבקעת ארבל. געתה פרתו לפניו.
עבר ערבי אחד ושמע את קולה, אמר לו: "בן יהודי! בן יהודי! התר את פרתך והתר את מחרשתך, שהרי כעת חרב בית המקדש של היהודים!
געתה הפרה פעם שנייה. אמר לו אותו ערבי: בן יהודי! בן יהודי! קשור שוב את פרתך וקשור את מחרשתך [והמשך לחרוש] שהרי כעת נולד המלך המשיח!
אמר לו אותו יהודי: ומה שמו?
אמר לו: מנחם.
ומה שם אביו?
חזקיה.
ומאיזה מקום הוא?
אמר לו: מבית ערבא בבית לחם יהודה.

1

הלך ומכר את פרתו ואת מחרשתו, ונעשה מוכר חיתולים. היה נכנס לכפר ויוצא מכפר, עד שהגיע לאותו הכפר.
היו כל הנשים קונות ממנו חיתולים, ואמו של מנחם לא קנתה. שמע את קול הנשים שקראו: אמו של מנחם, אמו של מנחם! בואי וקני חיתולים לבנך!
השיבה להן: שייחנקו שונאיהם של ישראל! שבו ביום שנולד בני חרב בית המקדש!
אמר לה אותו יהודי: בטוחים אנו שלרגלו חרב, ולרגלו הוא עתיד להיבנות!

ההפסד

אשר הגיע לבית המקדש הוא סיבת הווייתו. כי אין חורבן בית המקדש ראשון – גם לא היה חורבן הבית השני – דבר לעצמו, אלא רק כדי שיהיה נמשך אחריו בניינו.
וזהו שביום חורבן הבית נולד המשיח. כי ההפסד שהגיע אל הבית הוא היה סיבה להווייתו החדשה.
וכאשר יבנה הבית, ראוי שיום חורבנו הוא יהיה מועדו לששון ולשמחה.
כי כל הוויה חדשה צריך שתהיה מן ההעדר הקודם, כי ההעדר הוא התחלת כל הוויה חדשה. ולפיכך, כאשר הגיע חורבן וביטול על בית המקדש, והיה ההעדר גמור, באותו זמן מיד היתה התחלת המשיח.

על פי מהר"ל מפראג (1522-1609) / בתוך: "נצח ישראל" פרק נ"ה, ר"גבורות ה'" פרק ס

אמרה לו: אין לי מעות!

אמר לה: ומה אכפת? בואי קני לו בגדים, ואם אין בידך היום, לאחר ימים אבוא שוב ואקח מידך.

לאחר ימים אמר, אלך ואראה אותו התינוק מה נעשה עמו.

בא לאותו כפר ושאלה: ילדך, מה הוא עושה?

אמרה לו: מאותה השעה שראיתני באה סערה גדולה עד שחטפה אותו הרוח מידי!

עפ"י תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פ"ב, הלכה ד', ומדרש איכה רבה, פרשה א' || תרגום ועיבוד: "ק

ואני בתוך הגולה, האני הפנימי העצמי, של היחיד ושל הציבור, אינו מתגלה אלא

לפי ערך הקדושה והטהרה שלו, לפי ערך הגבורה העליונה, הספוגה מהאורה הטהורה של זיו מעלה, כשהיא מתלהבת בקרבו.

חטא האדם הראשון, שנתנכר לעצמיותו, שפנה לדעתו של נחש, ואבד את עצמו; לא ידע להשיב תשובה ברורה על שאלת איפה, מפני שלא ידע נפשו; מפני שהאניות האמיתית אבדה ממנו [...] וכה הולך העולם וצולל באבדן האני של כל אחד, של הפרט ושל הכלל. באים מחנכים מלומדים, מסתכלים בחיצוניות, מסיחים דעה גם הם מן האני, ומוסיפים תבן על המדורה, משקים את הצמאים חומץ, מפטמים את המוחות ואת הלבבות בכל מה שהוא חוץ מהם, והאני הולך ומשתכח. וכיון שאין אני, אין הוא, וקל וחומר שאין אתה.

אבל רוח אפינו – משיח ה'! איכה ד, כ וגבורתו, והדרת גודלו, אינה מבחוץ לנו, רוח אפינו היא!

את האני שלנו נבקש, את עצמנו נבקש ונמצא [...]

על פי הרב אברהם יצחק הכהן קוק / בתוך: "אורות הקודש" ח"ג עמ' צ"ז [תוך השמטות]

כלל גדול בעבודת השם, שלא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום, היום הזה, הן

בעסק פרנסה והצטרפותו, כמובא בספרים, והן בעבודתו יתברך.

כי כשרוצין לכונוס בעבודת השם נדמה להאדם כמשה כבד, אבל כשיחשוב שאין לו רק אותו היום, לא יהיה לו משה כלל. וגם, שלא ידחה עצמו מיום ליום לומר: מחר אתחיל, מחר אתפלל בכוונה ובכוח כראוי. כי אין לו לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותה השעה שעומד בה עכשיו. כי יום המחר הוא עולם אחר לגמרי. וזהו "היום אם בקולו תשמעו" תהלים צה והבן.

על פי רבי נחמן מברסלב / ליקוטי מוהר"ן תו' ער"ב